

Sygn. akt VIII U 2299/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 21 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Grażyna Łazowska
Protokolant:	Kamila Niemczyk

po rozpoznaniu w dniu 12 kwietnia 2017 r. w Gliwicach

sprawy A. C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania A. C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 9 listopada 2016 r. **nr** (...)

oddala odwołanie.

(-) SSO Grażyna Łazowska

Sygn. akt VIII U 2299/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 9.11.2016r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu A. C. prawa do emerytury na podstawie art.184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w związku z §4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, gdyż ubezpieczony na dzień 1 stycznia 1999r. nie udokumentował wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Organ rentowy nie zaliczył do stażu szczególnego okresu pracy odwołującego od 2.05.1978r. do 30.09.1998r. na stanowiskach ślusarz-spawacz, ślusarz i spawacz bowiem stanowiska te nie zostały wymienione w Zarządzeniu nr 17 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 12.08.1983r.

Ubezpieczony w odwołaniu od decyzji domagał się jej zmiany przez przyznanie prawa do emerytury podnosząc, że w latach1978-1998 pracował w warunkach szczególnych jako spawacz.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując stanowisko zajęte w zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony w dniu (...)ukończył wiek 60 lat, legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999r. okresem składkowym i nieskładkowym w wymiarze 25 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

W okresie od 2.05.1978r. do 31.07.2014r. odwołujący był pracownikiem Fabryki (...) S.A. w T., produkującej obudowy dla górnictwa. W Fabryce wyodrębniony był wydział prototypowni, w którym od podstaw wytwarzane były prototypy obudów. Praca była zorganizowana w ten sposób, po otrzymaniu dokumentacji technicznej, kierownik wydziału przysyłał rysunki do wydziału produkcyjnego, gdzie następowało wypalanie blach. Następnie blachy były przywożone do prototypowni, gdzie podlegały oszlifowaniu, śrutowaniu, pofazowaniu, szepieniu i spawaniu. Na obudowy składały się elementy z blach (konstrukcje stalowe) i siłowniki hydrauliczne, które również były wytwarzane w prototypowni. Pracownicy prototypowni dopasowywali te elementy i montowali do etapu gotowej obudowy w większości za pomocą spawania lub skręcania śrubami bądź przy użyciu sworzni. Obudowy po spawaniu były szlifowane, przygotowywane do malowania i malowane. W wydziale byli zatrudnieni tokarze, frezerzy, ślusarze z uprawnieniami spawalniczymi i bez takich uprawnień. Każdy ślusarz-spawacz w prototypowni od podstaw wykonywał swój element, przy czym prace spawalnicze zajmowały średnio 65% dniówki. Nie było w tym wydziale spawaczy, którzy zajmowaliby się spawaniem przez cały dzień pracy. Ślusarze bez uprawnień spawalniczych składali siłowniki hydrauliczne i pospawane elementy w całość. Do transportu większych elementów celem ich pospawania używane były suwnice.

Szepianie poszczególnych elementów odbywało się najczęściej elektrycznie, a spawanie „na gotowo” w osłonie CO₂. Spawanie w osłonie CO₂ wymagało/i nadal wymaga/ stosownego uprawnienia i zajmowało wykonującym tę pracę pracownikom około 65% czasu pracy w czasie dniówki. Prace przy tego rodzaju spawania mógł wykonywać tylko pracownik z uprawnieniami. W latach 1982-1995 wydział zatrudniał około 30 osób i pracował zwykle na 1 zmianę.

Ubezpieczony został zatrudniony w wydziale prototypowni w dniu 2.05.1978r. na stanowisku ślusarza-spawacza. Podstawowy kurs spawania elektrycznego ukończył w lipcu 1973r.

We wniosku o przeszerogowanie z 29.12.1978r. wskazano, że odwołujący wykonuje prace ślusarskie (wiercenie, rozwiercanie) przy wykonawstwie prototypowych konstrukcji obudów hydraulicznych i montażu zespołów hydrauliki siłowej.

We wniosku o przeszerogowanie z 29.12.1979r. wskazano, że odwołujący wykonuje montaż, obróbkę ślusarską oraz prace spawalnicze przy wykonywaniu prototypowych układów hydrauliki siłowej.

Na zalecenie lekarza ubezpieczony z dniem 10.10.1981r., został odsunięty od pracy na wózku akumulatorowym i oddelegowany do prac ślusarskich.

W dniu 10.01.1981r. odwołujący uległ wypadkowi w pracy. Do wniosku o wypłatę jednorazowego odszkodowania skierowanego do ZUS pracodawca dołączył zaświadczenie w którym podał, że ubezpieczony wykonuje prace ślusarskie i montażowe prototypowych siłowników i konstrukcji, a praca ta wymaga chodzenia, schylania i dźwigania.

We wniosku o przeszerogowanie z 1.01.1985r. wskazano, że odwołujący wykonuje roboty ślusarskiej przy T. W11.

W listopadzie 1993r. odwołujący uzyskał uprawnienia do spawania w osłonie CO₂.

W latach 1994-1996 ubezpieczony pełnił funkcje Wydziałowego (...) Inspektora Pracy.

Do grudnia 1995r. pracodawca we wszystkich dokumentach osobowych wskazywał, że ubezpieczony jest zatrudniony na stanowisku ślusarza.

W okresie od maja 1978r. do listopada 1993r. ubezpieczony wykonywał różnego rodzaju prace związane z produkcją prototypowych obudów ściennych. Zajmował się szlifowaniem blach, szepianiem przy użyciu spawarki, przygotowaniem obudów do spawania, a po spawaniu głównym dalszym szlifowaniem, przygotowaniem do malowania i malowaniem obudów, jak również montażem siłowników. Po uzyskaniu uprawnień do spawania w osłonie CO₂ wykonywał również tzw. spawanie „na gotowo” co średnio zajmowało mu 65% czasu pracy w czasie dniówki.

Z dniem 1.01.1996r. ubezpieczonemu powierzono stanowisko spawacza.

Od stycznia 1987r. do 2000r. – bez względu na rodzaj powierzonego stanowiska pracy – ubezpieczony był wynagradzany według 9 kategorii zaszeregowania.

W lipcu 1998r. ubezpieczonemu skutecznie wypowiedziano warunki pracy, proponując mu stanowisko ślusarza w (...) i od tego miesiąca oddelegowano go to pracy na tym Wydziale. W dalszym okresie zatrudnienia ubezpieczony nie pracował jako spawacz.

W lipcu 2014r. odwołujący przedstawił pracodawcy oświadczenie podpisane przez R. Ś., R. G., J. S. w którym podali, że ubezpieczony był zatrudniony w okresie od 2.05.1978r. do 30.09.1998r. w charakterze spawacza i stale wykonywał prace spawalnicze. Na tej podstawie pracodawca wydał ubezpieczonemu świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach za podany wyżej okres wskazując, że wykonywał prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym na stanowisku ślusarza wymienionym w wykazie A dziale XIV poz. 12 pkt 10 stanowiącym załącznik do Zarządzenia nr 17 Ministra Górnictwa i Energetyki z dnia 12.08.1983r.

J. S. nie posiada informacji o rodzaju prac wykonywanych przez ubezpieczonego przed 1982.

Odwołujący pobierał zasiłek chorobowy w:

1990r. przez 109 dni

1991r. przez 161 dni,

1992r. przez 105 dni,

1993r. przez 119 dni,

1994r. przez 33dni,

1995r. przez 56 dni,

1996r. przez 76 dni,

1997r. przez 127 dni.

Świadek G. W. pracował z ubezpieczonym w wydziale prototypowni w latach 1978-1998r, będąc zatrudnionym na stanowisku ślusarza. Świadek K. L. pracował z ubezpieczonym w wydziale prototypowni w latach 1978-1981, 1993-1998, będąc zatrudnionym na stanowisku ślusarza, ślusarza konstrukcyjnego. Świadek J. S. pracował z ubezpieczonym w wydziale prototypowni w latach 1982-1995r., będąc zatrudnionym na stanowisku kierownika tego wydziału. Żaden z tych świadków nie posiada informacji czy ubezpieczony często chorował, czy był społecznym inspektorem pracy i członkiem związku zawodowego.

Świadek R. G. pracował w firmie (...) w latach 1978-2001r. na wydziale obróbki skrawania. Dowoził różne elementy na wydział prototypowni i widział ubezpieczonego jak wykonywał prace spawalnicze, przygotowywał elementy do

spawania i brał udział w montażu obudów. Świadek bywał na oddziale prototypowni czasami 2 razy dziennie, a czasami 2-3 razy w tygodniu.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o akta rentowe i osobowe ubezpieczonego, jego książki spawalniczej, świadectwa pracy K. L., częściowo zeznań świadków: R. G., J. S., G. W., K. L. oraz przesłuchania ubezpieczonego.

Ustalając charakter prac wykonywanych przez ubezpieczonego w latach 1978-1993 Sąd miał na uwadze treść zapisów w jego aktach osobowych oraz częściowo zeznania świadków G. W., J. S., R. G., K. L. i ubezpieczonego. Sąd uznał, że treść dokumentów znajdujących się w aktach osobowych ubezpieczonego, w których opisano rodzaj wykonywanych przez niego pracy zasługuje w całości na uwzględnienie, bowiem nie ma żadnego logicznego powodu dla którego ówczesni przełożeni odwołującego mieliby pisać nieprawdę. Wynika z nich, że ubezpieczony do listopada 1993r. wykonywał różnego rodzaju prace takie jak: prace ślusarskie, montażowe i prace spawalnicze przy wykonawstwie prototypowych konstrukcji obudów hydraulicznych i montażu zespołów hydrauliki siłowej. Przywołani wyżej świadkowie i ubezpieczony potwierdzili, że odwołujący zajmował się szlifowaniem blach, szepianiem ich przy użyciu spawarki, przygotowaniem materiałów do spawania, oczyszczaniem gotowych wyrobów, przygotowaniem ich do malowania, malowaniem obudów, jak również montażem silowników. W tym zakresie Sąd uznał zeznania tych osób za wiarygodne. Nadto, co najmniej w 1981r. ubezpieczony pracował z użyciem wózka akumulatorowego, co wynika z zalecenia lekarza, na podstawie którego z dniem 10.10.1981r., ubezpieczony został odsunięty od pracy na wózku akumulatorowym i oddelegowany do prac ślusarskich. Wszak gdyby ubezpieczony korzystał z wózka akumulatorowego sporadycznie tylko jako podnośnika, lekarz zakładowy nie wydawałby takiego zalecenia. Dlatego w tym zakresie Sąd nie dał wiary zeznaniom ubezpieczonego.

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadków G. W., K. L., J. S. i ubezpieczonego, że odwołujący w latach 1978-1993 zajmował się spawaniem w osłonie CO₂, bowiem tym czasie odwołujący nie posiadał uprawnień do takiego spawania. Niewiarygodnym jest by w tym okresie państwowe przedsiębiorstwo, mające potrzebę stałego wykonywania prac spawalniczych tego rodzaju nie było w stanie zapewnić sobie pracowników ze stosownymi kwalifikacjami. Trudno też byłoby znaleźć uzasadnienie dla podejmowania przez kierownika prototypowni ryzyka powierzania prac spawalniczych w osłonie CO₂ osobom bez uprawnień, zwłaszcza że w wydziale produkowane były prototypy urządzeń i nie było żadnego problemu z zatrudnieniem spawacza z uprawnieniami bądź skierowaniem pracownika na stosowne szkolenie. Dodać trzeba, że świadkowie nie wiedzą w jakiej dacie ubezpieczony te uprawnienia uzyskał, jednakże G. W. i J. S. przyznali, że spawaniem w osłonie CO₂ mógł się zajmować tylko pracownik ze stosownymi uprawnieniami. Tak więc uzasadnionym jest wniosek, że odwołujący po otrzymaniu w listopadzie 1993r. zajmował się spawaniem w osłonie CO₂ i ten okres zapamiętali zeznający świadkowie.

O niewiarygodności zeznań ww. świadków – bądź też braku dokładnej wiedzy na ten temat - co do rodzaju wykonywanych przez niego prac do listopada 1992r., świadczy w ocenie Sądu również to, że nie pamiętali że ubezpieczony często korzystał ze zwolnień lekarskich. Jak wynika z karty zasiłkowej, w latach 1990-1993 i w roku 1997 ubezpieczony był nieobecny w pracy w każdym roku przez prawie 1/3. Mając na uwadze, że ubezpieczony zeznał, że w tych latach był jedynym spawaczem w wydziale, oczywistym byłoby że świadkowie, którzy rzekomo codziennie z nim pracowali zauważyliby, że w wydziale nie ma spawacza. Nadto, świadkowie nie posiadali też informacji o tym, że ubezpieczony był społecznym inspektorem pracy. Z tych przyczyn Sąd uznał, że zeznaniom świadków o tym, że ubezpieczony wykonywał prace przy spawaniu w granicach od 65 do 80% czasu pracy nie można dać wiary.

Mając powyższe na uwadze Sąd nie dał wiary zeznaniom ubezpieczonego, że w latach 1978-1993 przez większość czasu pracy wykonywał prace przy spawaniu. Nie potwierdzają tego jego akta osobowe i zeznania świadków, w zakresie jakie zostały uznane za wiarygodne. Za nieprawdziwe Sąd uznał twierdzenia ubezpieczonego, że od początku lat 90 był jedynym spawaczem w wydziale prototypowni. Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego, proces spawania był podstawowym sposobem montażu elementów w wydziale prototypowni, ubezpieczony w latach 1990-1997 był często nieobecny w pracy a zatem nie sposób uwierzyć, że żadna ze słuchanych osób nie podniosła tej okoliczności. Szczególnie dotyczy to zeznań kierownika prototypowni J. S.. Nie sposób uwierzyć, że przełożony w sytuacji zatrudniania jedynego spawacza w wydziale nie pamiętałby, że ubezpieczony często był nieobecny w

pracy, wszak wiązałyby się z koniecznością szukania spawacza z innych wydziałów w celu zastępstwa ubezpieczonego. Na niewiarygodność zeznań odwołującego w przedmiocie wykonywanych pracy wskazuje również, że w odwołaniu podnosił, że w całym spornym okresie pracował tylko jako spawacz, natomiast po przesłuchaniu świadków na rozprawie w dniu 22.03.2017r. w piśmie procesowym wskazał, że przez 35% czasu pracy wykonywał inną pracę w warunkach szczególnych tj. zajmował się szlifowaniem blach. Świadczy to w ocenie Sądu o próbie dostosowania twierdzeń odwołującego do treści zeznań świadków w celu korzystnego rozstrzygnięcia sprawy, nie mających jednak związku z faktycznym przebiegiem jego zatrudnienia.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 w zw. z art. 32 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015r., poz. 748) prawo do emerytury ma ubezpieczony urodzony po dniu 31 grudnia 1948r., który:

- ukończył 60 lat,
- udokumentował do dnia 31 grudnia 1998r. 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, w tym co najmniej 15 lat zatrudnienia przy pracach wymienionych w wykazie A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz.43 ze zm.),
- nie przystąpił do OFE albo złożył wnioski o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w OFE za pośrednictwem ZUS, na dochody budżetu państwa.

Po myśli § 2 ust. 1 i 2 w/w rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy, o których mowa w ust. 1, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy.

Bezspornym było, iż ubezpieczony ukończył wiek emerytalny 60 lat, legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganym co najmniej 25 – letnim okresem składkowym i nieskładkowym oraz nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

W wykazie A, stanowiącym załącznik Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r do prac wykonywanych w warunkach szczególnych zakwalifikowano m.in. :

- prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowodorowym /dział XVI prace różne poz. 12/;
- szlifowanie lub ostrzenie wyrobów i narzędzi metalowych oraz polerowanie mechaniczne /dział III prace różne w hutnictwie i przemyśle metalowym poz.78/

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie pozostawało ustalenie, czy ubezpieczony spełnia przesłanki do nabycia emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych po ukończeniu 60 roku życia.

Ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika wprawdzie, że ubezpieczony ukończył 60 lat, i na dzień 1 stycznia 1999r. udowodnił 25 letni okres zatrudnienia, jednakże nie udokumentował 15 lat pracy wykonywanej w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wymienionej w przywołanym Wykazie A.

Prace w warunkach szczególnych wymienione w Wykazie A to prace, w czasie wykonywania których pracownik jest w sposób znaczny narażony na niekorzystne dla zdrowia czynniki np. hałas przekraczający dozwolone normy,

zapylenie, opary chemiczne, wysokie temperatury lub zmienne warunki atmosferyczne. Pracę taką pracownik musi wykonywać stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, obowiązującym na danym stanowisku, aby nabyć prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym. Motyw przyświecający ustawodawcy opiera się zatem na założeniu, że praca wykonywana w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, stąd też osoba wykonująca taką pracę ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni.

Według oceny Sądu, postępowanie dowodowe w przedmiotowej sprawie wykazało, że ubezpieczony w latach 1978-1993 wykonywał różnego rodzaju prace, związane z produkcją prototypów obudów ściennych. Część z nich mogłaby zostać zakwalifikowana do prac wymienionych w wykazie A, [prace przy spawaniu, szlifowanie pospawanych elementów obudów], ale żadna z nich nie była wykonywana stale i w pełnym wymiarze. Do stażu szczególnego nie można zaliczyć prac ślusarskich, obsługi wózka akumulatorowego, prac polegających na malowaniu elementów obudów, szlifowania blach przed ich spawaniem /blachy nie były „wyrobami ani narzędziami metalowymi”/ oraz związanych z montażem siłowników hydraulicznych, ponieważ nie wymienia ich ww. Wykaz A.

Z uwagi na to, że ubezpieczony nie wykazał iż w latach 1978-1993 wykonywał pracę w warunkach szczególnych, Sąd nie dokonywał oceny świadczonej przez niego pracy od daty nabycia uprawnień do spawania w osłonie CO₂, bowiem okres pracy od grudnia 1993r. do lipca 1998r. nie pozwoliłby na uzyskanie wymaganego ustawą stażu szczególnego.

O uprawnieniu do wcześniejszej emerytury decyduje łączne spełnienie wszystkich warunków określonych w przepisach ustawy z 1998r. o emeryturach i rentach z FUS, a nie przekonanie pracownika, że praca była wykonywana w szczególnym charakterze lub warunkach. Ustalając, że ubezpieczony nie udokumentował 15 lat pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, Sąd stwierdził, że ubezpieczony nie spełnia łącznie wszystkich warunków niezbędnych do przyznania emerytury z obniżonego wieku, wynikających z treści art. 184 ustawy a tym samym jego odwołanie jest nieuzasadnione.

Na marginesie dodać należy, że dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy nie ma znaczenia okoliczność, że świadek G. W. na mocy wyroku sądu uzyskał prawo do wcześniejszej emerytury. Rozstrzygnięcie to nie ma mocy wiążącej, nadto Sąd rozpatrując zasadność odwołania dokonuje indywidualnej oceny prawnej sytuacji odwołującego.

Biorąc wszystkie powyższe względy pod uwagę Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

(-) SSO Grażyna Łazowska